

Verdringt harig spookkreeftje het wandelend geraamte?

Adriaan Gmelig Meyling, Stichting ANEMOON

Het harig spookkreeftje (*Caprella mutica*) wordt ook wel machokreeftje genoemd. “De slanke tere diertjes van nog geen twee centimeter lang zijn niet erg macho”, zou je kunnen zeggen. Maar in vergelijking met onze inlandse spookkreeftjes, zoals het wandelend geraamte (*Caprella linearis*), is het harig spookkreeftje beduidend groter en vaak roder van kleur. Ook de haren op de scharen en het lichaam bij de mannetjes maken indruk. De vrouwtjes, te herkennen aan een broedbuidel met donkerrode stipjes, zijn overigens kaal. Harige spookkreeftjes hebben twee paar antennen op de kop, waarvan één paar opvallend lang is. Ze hebben drie paar achterpootjes.

Gedrag

Het harige spookkreeftje beweegt zich voort als een spanrups. Tijdens het voedsel vergaren houdt het dier zich met de drie paar achterpootjes stevig aan het substraat vast en wacht met een uitgestrekt lichaam en gespreide scharen op prooidieren (plankton). Ook over het voortplantingsgedrag is veel te vertellen. Zo vechten de mannetjes om de vrouwtjes. Het winnend mannetje knipt vervolgens met zijn grote scharen een stukje hydropoliep af en biedt dit het vrouwtje aan. Niet alleen macho, maar ook nog hoffelijk.

Areaal, verspreiding en habitat

Oorspronkelijk komen de dieren voor in de kustwateren van Noordoost Azië. Sinds de jaren 90 hebben ze het areaal enorm kunnen uitbreiden “dankzij” schepen die balastwater innemen en elders lozen. De soort komt inmiddels voor aan de kusten van Noord Amerika (oost- en westkust), Nieuw Zeeland en Europa. Binnen Europa is de soort bekend van de Britse eilanden, Ierland, Noorwegen, Duitsland, België en Nederland. Waarschijnlijk komt de soort al sinds 1993 in ons land voor. Tegenwoordig is de soort bekend van vele locaties in de Oosterschelde en meerdere locaties in de Westerschelde monding, het Grevelingenmeer, de Waddenzee en de Noordzee. Ze leven vooral op hydropoliepen, zakpijpen, kokerwormen en wieren die voorkomen op kunstmatige substraten zoals ankertouwen, boeien, pontons, boten, netten en aquaculturen. Het harig spookkreeftje is een opportunist die zich snel kan voortplanten en kan in korte tijd hoge dichtheden bereiken als de omstandigheden gunstig zijn. De dichtheden vlak onder het wateroppervlak zijn vaak het

Harig spookkreeftje. (Foto: Adriaan Gmelig Meyling)

grootst (vooral in de zomer), maar de soort is in Nederland ook aangetroffen op diepten van meer dan 30 meter.

Trends

Resultaten van het Monitoringproject Onderwater Oever (MOO) tonen voor het harig spookkreeftje sterk fluctuerende jaarcijfers. Voor de Oosterschelde en het Grevelingenmeer geldt dat de soort sinds 1998 niet duidelijk verder is toegenomen. Over de tijdreeks van inheemse spookkreeftjes is nog discussie. Voor meerdere plekken in de Oosterschelde waar het harig spookkreeftje voorkomt, is echter wel vastgesteld dat het wandelend geraamte is verdwenen. Er lijkt daar sprake van verdringing. Voor andere locaties moet nog meer zekerheid worden verkregen.

Waarnemingen blijven welkom

Komende maanden wordt verder onderzocht in welke mate het harig spookkreeftje negatieve invloed heeft op het voorkomen van het wandelend geraamte.

Waarnemingen van beide soorten, graag met duidelijke foto's en met gedetailleerde informatie over de plek, blijven daarom zeer welkom en kunnen worden gestuurd naar:

anemoon@cistron.nl

Meer informatie over het harig spookkreeftje:

www.anemoon.org/Flora-en-Fauna/Soorteninformatie/Soorten/ID/326/Harig%20spookkreeftje